

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
bodjenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám:
137, éjjel 488. Sürgőny cím: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925. SZEPTEMBER 23.

VI. évfolyam

SZERDA

220. szám

Előfizetési ára: egy hóra 35, három hóra 105, fél
évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat
nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1.50 dinár

Több alázatosságot

A Shenandoah-t, Amerika büszke lég-hajóját kettétörte a vihar. Hawai körül eltűnt repülő után kutatnak és valamelyik amerikai lapban olvasom, hogy összekeverednek az európai rádiók hangjai a levegőben. A felhők fölé felmerészkedőket lesöpörte az elemek ereje a horizontról és a hangok amelyeket az emberi találékonyság küld villamos szárnyon tengerek és országok felett: zavarossá válnak utazás közben. Meg kell állni, mert mégis véges az emberi elme, bármilyen makacsul is ostromolja a végtelenséget.

A föld ura nem elégedett meg a földdel, kevés volt neki az, hogy kénye-kedve szerint győztesen. Szánthatott, vethetett rajta, feltéphette a földet és titokzatos mélységek kincseit rabolhatta ki belőle, guzba köthette folyói rohanását, lefaraghatta hegyeit, — mindez nem volt elég. Az ember kimerészkedett a tengerekre és leereszkedett a tenger mélységeibe, ma már tudósok vitatkoznak azon, hogy tehető termőképessé a tenger és hajók utaznak a nagy vizeken, amelyek vízi gyárak tulajdonképpen: különböző kémiai kincseket választanak ki gépeikkel a tengervízből. Az ember nem elégedett meg a földdel és a vízzel, felszállt a levegőbe és az új Ikarusnak már nem ártott a nap heve és szembeszálltak a viharral. Sokan áldozatul dobták magukat, csak hogy más magasabbra törhessen és az emberi gondolat ma már a csillagok kapuján kopogtat. És a levegő titokzatos magasságaiban roppant léghajók szárnyalnak. Svájci óriási hegyei felett magányos repülőgépek kelnek harcra gögőssas-óriásokkal, akik el akarják üzni a hivatlan vendéget birodalmukból. És évek hosszú során keresztül mázsás ágyulóvegek zúgnak óriási ivékben a levegőn keresztül és villanyhullámok hordanak földi üzeneteket, — a madarak nem utaznak többé délre ősszel, mert a légi utazás nekik ma veszedelmesebb, mint az embernek. És percről-percre új találmányok, új erők és új hősök ostromolják a levegőt, amelynek mérhetetlen és titokzatos hatalmát valósággal le-kicsinylik már.

Az óriás megmozdult és letörölte magáról a vele packázó porszemeket. Egy mozdulat és aláhullottak a hősök, egy másik mozdulat és az édes dalból, ami gyengéden zengett a rádió hullámain, rikácsoló diszharmonia lett. Sőtét figyelmeztetés ez: jöhet egyszer egy ismeretlen forgószél, mely a roppant ágyulóvegeket is vissza fogja sodorni azokra, akik pusztító utra küldték. Ki tudja, milyen meglepetések várnak még ránk, ki tudja, milyen meglepetések várnak még ránk, ki tudja, mi lappang még a levegőben? És ki ismeri vajjon a tenger erejét, a föld hatalmát, amelyekből már annyiszor kaptunk izelítőt.

Megtört, szánandó lények vagyunk valamennyien, akiket a tudósok, a bölcsek, a lángelmék elkábitanak nagyságukkal, mikor azt hirdetik egy-egy sikerük után, hogy az embert urrá tették földön, vizen és levegőben. Pedig csak egyet nyújtózik a föld és városok omlanak össze, csak egyet reng a tenger és hajórajokat sodor alá a mélybe és csak egy forgószél vágtat végig a levegőn és összetörten zuhannak alá az acélvázak gépmadarak.

Meg kell állni, határt szabnak az elemek az ember erejének, de vereségeken, pusztuláson és holtakon keresztül is új és új generációk indulnak ostromukra.

Több alázatosságot! Erre intenek ezek a titokzatos és kegyetlen figyelmeztetések.

De mikor olyan nehéz alázatosnak lenni.
E. B.

A NÉPSZÖVETSÉG ÉS A KISEBBSÉGEK

A népszövetség elutasította Apponyi javaslatát

Jóváhagyták a népszövetségi tanácsnak a kisebbségek ügyében eddig folytatott munkásságát

Genf, szept. 22. A nemzetek szövetsége ma délelőtt ülést tartott. Az ülés tárgysorozatán egyebek között a hatodik bizottság jelentése szerepelt, a kisebbségi védelem kérdésében követendő eljárásról. A közgyűlés elé a következő határozati javaslatot terjesztették. A közgyűlés tudomásul veszi a hatodik bizottság jelentését a kisebbségi védelem ügyében és a következő határozatot fogadja el: A közgyűlés helyesli a jelentésnek azt a részét, amely a tanács művéről, a titkárság munkájáról, továbbá azokról az intézkedésekről szól, amelyet a közgyűlés határozatainak végrehajtása érdekében tett. A jelentésnek ez a része a kisebbségi védelem ügyében a kiegészítő jelentés hatodik paragrafusának hetedik pontja értelmében követendő eljárással foglalkozik. Miután Litvánia képviselője visszavonta az általa 1925. szeptember 14-én benyújtott javaslatot, a közgyűlés felkéri a nemzetek szövetségének főtitkárát, ismeresse a tanács előtt azt a vitát, amely ebben az ügyben a hatodik bizottság előtt lefolyt.

A magyar delegáció nevében Apponyi Albert gróf szólalt fel a napirendnek a kisebbségek védelmére vonatkozó pontjához és a következőket mondotta:

A magyar delegáció sajnálattal nem fogadhatja el az imént benyújtott javaslatot, amelynek értelmében a közgyűlés fentartás nélkül elismerést szavaz meg a tanácsnak és a főtitkárságnak a kisebbségi kérdésben követett eljárásáért. Nehány nappal ezelőtt a közgyűlés ülésén szerencsém volt rámutatni a kisebbségi eljárások sérelmeire, amelyek szerintem lehetlenné teszik, hogy velük kielégítő eredményeket lehessen elérni. Fel is vettem bizonyos irányú sérelmeket azonban nem formális javaslatként, hanem csupán mint irányeszméket, amelyeket a tanács figyelmébe ajánlottam. Ezeket bíráló tárgyává tették a bizottsági tárgyalások keretében, amelyen, sajnos részt nem vehettem, mert néhány napra el kellett távozzom Genfől. Nem volna helyénvaló ezekre a bírálatokra a közgyűlés ülésén válaszolni, csupán azt akarom megjegyezni, hogy szerintem nem áll az, ami a bíráló sarkpontja volna, hogy tudniillik ezeknek az irányeszméknek elfogadása a kisebbségi szakkérdések módosítását tenné szükségessé és ezt az állítástomat kész vagyok bizonyítani, amikor a kérdésre visszatérünk. Most csak újból a tanács figyelmébe ajánlom az előbb említett irányeszméket és anélkül, hogy névszerűtlen szavazást kérnék kijelentem, hogy a magyar delegáció ha ilyen szavazást rendelnének el, a szavazástól tartózkodni volna kénytelen.

Apponyi Albert gróf után Huysmans, Bel-

gium delegátusa szólalt fel. Azokat az irányeszméket, amelyekről Apponyi Albert gróf most ismételtelen megemlékezett — mondotta, — a bizottságok kebelében behatóan megvitatották és ott minden oldalról megvilágították, végül pedig illetékes mérlegelés céljából a nemzetek szövetségének tanácsához tették át. Legyen meggyőződve Apponyi arról, hogy a tanács elméje nyitva áll minden olyan javaslat előtt, amelyről azt a meggyőződést szerzi, hogy azzal munkáját sikerült előmozdítani.

Ezután Franciaország nevében De Jouve-nel szólalt fel. Csak annyit kíván megjegyezni, hogy a jelentésben foglalt kérdéseket és a jelentés konklúzióját a hatodik bizottság kebelében, ahol pedig minden állam képviselve volt beható vita után ellentmondás nélkül egyhangulag fogadták el.

A magyar delegáció álláspontja

Genf szept. 22. A nemzetek szövetségének közgyűlése ma gyors egymásutánban elintézte az eddigi napirend 9 pontját. A kisebbségek ügyére vonatkozólag az előadói jelentés kapcsán vitára került a sor. Apponyi Albert gróf állást foglalt azzal a felfogással szemben, mint hogyha a nemzetek szövetsége tanácsának kisebbségi kérdésben végzett munkáját óhajtotta volna bírálni. A magyar delegáció a nemzetek szövetsége tanácsának jelentéséhez csupán fenntartással járul hozzá, amíg a magyar delegáció javaslatát tekintetbe nem veszi. A magyar delegáció a legközelebbi közgyűlésen ismét előterjeszti javaslatát. Belgium képviselője kijelentette, hogy a nemzetek szövetsége tanácsának is foglalkoznia kell még a magyar javaslatokkal. Franciaország képviselője Apponyi ellen nyilatkozott. A nemzetek szövetségének közgyűlése elfogadta a kisebbségi kérdésre vonatkozó jelentést és úgy határozott, hogy teljesen jóváhagyja a nemzetek szövetsége tanácsának a kisebbségi kérdésben folytatott munkásságát és elutasította Apponyi javaslatát.

Támadnak a druzok

A franciák visszaverték a támadást

Páris, szeptember 22. A miniszterelnök jelentésében megerősíti azt a hírt, hogy a druzok szeptember 17-én a heves támadások egész sorát intézték Massitwey ellen és megkísérelték, hogy a francia arcvonal támpontjait meglepetésszerűen megtámadják. A tulerőben levő ellenséget azonban az idegen légió egy százada és egy lövészsorozat súlyos veszteséget okozva visszaverte. A támadók közül mintegy 5000 ember esett el.

A „Vrame“ a Njegos ünnepély jelentőségével foglalkozik s megállapítja, hogy Njegos hamvainak hazaszállításánál a szerbek, horvátok és szlovének egyaránt nagy tömegekben vettek részt. A nagy költő porladó teste visszatért oda, ahol az osztrákok betöréséig pihent. Az osztrák-német hordáknak utjában volt a szent kápolna, ahol Njegos hamvai el voltak helyezve s a civilizáció szégyenére lerombolták a költő utolsó pihenő helyét. A mi nemzetünk azonban erősebbnek mutatkozott valamennyi barbár törekvésénél; győzedelmesen megtisztítottuk hazánk földjét az idegen uratom alól és a nemzet egy nagy közös hazában testvéri ölelésben egyesült. Az igazság a brutális erő fölött győzedelmeskedett és nemzetünk kivívta önnállóságát. A hálás nemzet pedig most lerója háliját azzal az emberrel szemben, aki a szláv népek egyesülésének legnagyobb szószólója volt. A lovcseni magaslatokon ott diszeleg a hatalmas márványemlék, amely a nemzet háliját hirdeti. A Njegos ünnepélyekkel a nemzet csak kötelességét teljesítette legnemesebb és legjobb fia iránt. De nemzeti és politikai szempontból is nagy jelentőségű a Lovcseni ünnep, mert alkalom adódott a királyi pár látogatására s a hős csagorácok kívánságainak megismerésére. A király közvetlen érintkezésbe került a szerb nép egy részével, amely a legtöbbet szenvedett és szenved, amelynek hazaszeretete nem egyszerű polgári kötelesség. A nagy költő szelleme pedig továbbra is örködni fog az egyesült nemzet felett.

A „Politika“ a belpolitikai helyzetet ismertette a radikálisok és a Radics párt között fenálló ellentéteket teszi szóvá. Az ellenzéki körök görccsen ragaszkodnak megállapításukhoz, amely szerint a megegyezés természetellenes alapokon jött létre s hogy semmiféle politikai eredményekkel nem kecsegtet. A radikálisok körében észlelt elégedetlenségi tünetek is bizonyítják, hogy októberben bizonyos változások várhatók. Az ellenzék nem tételezheti fel, hogy a vojvodioi radikálisok hangulatváltozása a radikális párt vezetőségének tudta nélkül lépett volna fel. Valószínű tehát, hogy a parlament megnyitása után, a kormány alapos rekonstrukciója várható, amit különben a szláv-tuli radikálisok is sürgettek. Az osijeki radikálisok erélyes állásfoglalása a beográdi radikálisok között is kedvező viszhangra talált. Jellemző különben, hogy most már az összes radikális párti frakciók a megegyezés szövegének közzétételét követelik. Csak abban az esetben lehetne szó a koalíció további fentartásáról ha Radicsék mérséklék politikai igényeiket és a tisztviselők áthelyezése körül felmerült kívánásaikat. A kormány egyes tagjai között is bizonyos feszültség észlelhető. Ezt a radikális klub egy igen tekintélyes tagja is megerősíti, aki a következőképpen nyilatkozott: „Van valami a levegőben, de komolyabb differenciákról nem lehet szó. Minden koalíció bizonyos nehézségekkel és elégedetlenségekkel jár, ami érthető is, mert a hatalom felosztásáról van szó!

A „Zastava“ a novisadi radikális párt hivatalos lapja megállapítja, hogy a kisebbségek helyzete a háboru előtti időkkel szemben határozottan javult. A háboru előtt a kisebbségek Ausztria-Magyarországban szenvedtek legtöbbet. Apponyi iskolatörvénye az üldözések valóságos iskolapéldája volt, az elnyomatás különösen azokkal szemben érvényesült, akik az úgynevezett Szt. István koronája alatti területen nem voltak magyar érzelműek. A románok, szlovákok, szerbek, horvátok és a többi kisebbségek a mesterségesen összetákolt államban a brutális erő és a magyarosítás áldozatai voltak. És mit látunk ma? Ugyanaz az Apponyi, aki a hírhedt iskolatörvényt megalkotta, ma a népszövetség előtt képviseli Magyarország panaszait a „kisebbségi elnyomatással“ szemben, Apponyi mellett pedig Tancos tábornok szerepel, aki a Macsvában elkövetett büntények

miatt a hadi bűnösök listáján szerepel. Ilyen emberek képviselik ma Magyarországot a népszövetség előtt, pedig mi a magyarokkal szemben a háboru után mindig korrekt szomszédok voltunk.

Magyarország belső konszolidációját segítette elő, amikor kétszer megmentették Károly király erőszakos beleavatkozásától, amikor a bolsevik uralom letörése érdekében segédkeztet nyújtottunk nekik és végül amikor a hadikárpotlás ideiglenes lemondásával Magyarország pénzügyi szanálásához járultunk hozzá. Mind ezt tudták azok, akik Genfben Apponyi és

Tancos javaslatait visszautasították. Mindazonáltal államunk a jóviszonyt akarja fentartani Magyarországgal. A kisebbségeknek nemcsak azt akarjuk nyújtani, amire köteleztük magunkat, hanem olyan jogokat is, amit nem kellene megadnunk s csak azt kívánjuk, hogy a külföldön élő saját kisebbségeinket is ugyanolyan bánásmódban részesítsék, amint azt mi tesszük. Amikor azt közösen keresszük, Magyarországon feleslegesé fognak válni az Apponyiak és Tancosok s olyan férfiak lépnek a helyükbe, akik a mai modern kor szellemében fognak működni.

A radikálisok vidéki szervezetei elégedetlenek

Beográdból jelentik. A kormánynak a fővárosban tartózkodó radikális miniszterei tegnap délután 5 órakor konferenciát tartottak, amelyen előbb az általános politikai helyzettel azután pedig a párt helyzetével foglalkoztak. Az utóbbi időben ugyanis számos panasz hangzik el a Szláv-tuli vidéki radikális pártvezetőkben, a tisztviselők kicserélése miatt, amit a kormány a horvát parasztpárt kívánságára tesz. A radikális miniszterek azon tanácskoztak, hogyan lehetne ezt a kérdést simán és mindkét fél meelégedésére megoldani, egyelőre azonban még semilyen határozatot nem hoztak.

A horvát parasztpártnak is vannak azonban panaszai, amelyeknek orvoslását követeli. Az osijeki radikális párt vasárnap ülést tartott és ezen határozati javaslatot fogadott el, amelynek több pontja Radics pártja ellen irányul. Ezt a határozati javaslatot tegnap reggel a beogradi lapok is közölték és így köztudomásúvá vált. A horvát parasztpárt tagjait nagyon elkedvetlenítette ez és elhatározták, hogy Radics Szeptán hazatérte után lépéseket fognak tenni Zsivkovics Lyubánál a radikális párt országos elnökénél olyan irányban, hogy ez akadályozza meg mindazon megnyilvánulásokat, amelyek a horvát parasztpárt ellen irányulnak.

Románia és Magyarország nem tárgyalnak

biztonsági szerződésről és határkiigazításról

Budapest szept. 22. A Magyar Hírlap mai számában azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy Románia területi engedményeket tenne Magyarországnak, ha az biztonsági szerződést kötne vele. Allítólag már tárgyalások is folynak a két kormány között Chamberlain angol külügyminiszter tudtával egy a biztonsági szerződés, mint a Magyarországnak teendő területi engedmények ügyében. Chamberlain allítólag azt az ajánlatot tette Romániának, hogy a Szatmár-Nagyvárad-Arad vonaltól nyugatra eső területeket adja át Magyarországnak, a román kormány azonban nem fogadta el ezt a javaslatot és csak néhány Szatmár-, Bihar- és Arad-megyei községet hajlandó átadni Magyarországnak. Ezt az ajánlatot viszont a magyar kormány tárgyalási alapul sem akarta elfogadni.

A román és magyar kormány között megindult tárgyalással hozta összefüggésbe a Magyar Hírlap Villányi Frigyes báró bukaresti magyar követ látogatását, aki néhány nappal

előtt Inkepusztán meglátogatta Bethlen István grófot.

Ezen hírt tegnap a Magyar Távirati Iroda az alábbi közleményével cáfolta meg:

Budapest, szeptember 22. Prágai jelentés nyomán a sajtóban az a hír látott napvilágot, hogy maga Chamberlain Anglia külügyminiszterének kezdeményezésére Románia biztonsági szerződések kötését célzó tárgyalásokat akar folytatni. Ugyancsak Chamberlain azt a tanácsot adta Romániának, hogy a Magyarországgal való megegyezés érdekében engedje át Magyarországnak azt a területet, amely a Szatmár, Nagykároly, Nagyvárad és Arad városokon keresztülhaladó vonaltól nyugatra esik. Tudomásunk szerint a fentemlített terület átengedésére irányuló hivatalos tárgyalások Magyarország és Románia között nem folytak és nem valószínű, hogy az angol külügyminiszter Romániát biztonsági szerződések megkötése ügyében valamilyen módon befolyásolná.

Bonyodalom

a kalocsai érseki széki betöltése körül

Kinek a kezébe tegye le gróf Zichy Gyula az esküt?

A kalocsai érseki széki betöltése újból felvetette azt a kérdést, hogy az ujonan kinevezett érsek kinek a kezébe tegye le az esküt s milyen legyen az eskü szövege? Már folynak is a tárgyalások a magyar kormány és a vatikán között, ami abból is kitűnik, hogy a pápai mincius és Klebersberg gróf közoktatásügyi miniszter meglátogatták a miniszterelnököt s vele hosszasan tárgyaltak.

Míg a magyar királyok a főkegyuri jog alapján gyakorolták kinevezési jogukat, az ujonan kinevezett egyházi méltóságok, az ő kezébe tették le az esküt. Mióta azonban Magyarországnak kormányzója van, püspöki széket nem kellett betölteni s így ez a kérdés eldönthetetlen maradt.

A vatikán a kalocsai érsek halálával megürült érseki széket Zichy Gyula gróf pécsi püspökkel szándékozott betölteni, de a püspök annyira ragaszkodott egyházmegyéjéhez s az esküvel szemben is aggályai voltak s azt a Szentszék a kérdést csak ideiglenesen oldotta meg s gróf Zichyt kinevezte kalocsai apostoli adminisztrátorrá. A nehézséget azonban megoldani mégsem tudta mindeztideig, mert gróf Zichy ragaszkodott ahhoz az álláshoz, hogy államhűségét eddigi közjogi méltósága bizto-

sítja s nem látja szükségét annak, hogy államhűségét új esküvel pecsételje meg. Azonkívül azon aggályának is kifejezést adott, hogy katolikus egyházfői minőségében az adott viszonyok közt nem tehet külön hűségesküt a világi hatalom kezébe.

Zichy Gyula gróf aggodalmát osztotta a vatikán is s nem fogadta el azon véleményt, hogy a magyar püspökök a multban mind hűség esküt tettek az uralkodónak, mert a római szentszék véleménye szerint ez az uralkodó a római szentszék apostoli megbízottja s a magyar katolikus egyház főkegyura volt, míg most az a helyzet állna elő, hogy nem állampolgári minőségben, hanem katolikus egyházi hivatalában — nem katolikus államfőnek tenne hűségesküt az ujonan kinevezett egyházi méltóság.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják az eskü kérdésének végleges rendezését. Addig a pécsi püspöki széki is betöltetlen marad.

(i. r.)

A magyarság ügyének tessz szolgálatoit, ha előfizet a nyolcoldalas „DELBÁCSKA“-ra!

KISEBBSÉGEK

(—) Erdély magyarsága készül a községi választásokra. Romániában rövidesen meg fogják tartani a községi választásokat. Erdély magyarsága teljes erővel készül erre a harcra, mert tudatában vannak a választások kimenetelének fontosságával. A gyergyói magyarság mult vasárnap tartott nagygyűlést, amelyen a következő határozati javaslatot fogadták el:

Minthogy a községi és vármegyei választások közelsége halaszthatatlanul szükségessé tették, hogy az Országos Magyar Párt eddig kiépített szervein belül és az egységnek teljes épségben tartása és dokumentálása mellett a tovább szervezés munkája le a faluig és a falutól kiindulva fei egészen a központig egyetlen tömör, öntudatos táborba ölelje fel az összmagyarságot: a Gyergyószentmiklóson 1925. szeptember 13-ára egybehívott nagygyűlés — addig is míg az október hó 7-iki csikvármegyei tagozati közgyűlés véglegesen intézkedni fog — delegálja a gyergyói részek kézenfekvőbb adminisztrálására a megfelelő, és a csiki tagozattal egyetértően megállapított tisztikart, intézőbizottságot, mert úgy véli, hogy ez a magyar párt tevékenységének csak fokozására szolgál.

Ebből a határozati javaslatból sokat okulhat a Jugoszláviai Magyar Párt is.

(—) A nagyhatalmak és a kisebbségi kérdés. A román kormány — ugylátszik — komolyan akar foglalkozni a kisebbségi kérdéssel és tárgyalásokat akar kezdeni az erdélyi magyarság vezetőivel. Természetes, hogy a kisebbségi politikusok sem zárkoznak el a megegyezési kísérletek elől. Hir szerint élénk benyomást tett a népkisebbségi politikusokra egy kijelentés, amely a nemzeti párt egyik döntő tényezőjéről ered. Ez a vezető politikus arra mutatott rá néhány kisebbségi egyéniség előtt, hogy a nagyhatalmak évszázadon keresztül nem vették észre a monarchia reakciós nemzetiségi politikáját, — nyomban észrevették azonban még a nem létező visszáságokat is, amint érdekük azt kívánja, hogy a monarchiát megsemmisítsék. Románia kisebbségi politikájában sem fognak komolyabban beleszólni a nyugati győztesek mindaddig, amíg szükségük lesz Romániára.

(—) A magyar beszéd kihívás. Az árvamegyei Alsókubinban megjelenő Orava című lapban olvassuk az alábbi épületes közleményt: „Kralovában tarthatatlan a helyzet, mert az ottani intelligencia feltűnően és kihívó módon állandóan magyarul beszél. Ha a magyarok abba nem hagyják a magyar beszédet, kénytelenek leszünk közzétenni neveiket“. Különösen sérelmesnek találják a magyar istentiszteletek visszaállítását és azt követelik, hogy a püspök újra tiltsa be a magyar nyelvű istentiszteletet.

A Kath. Olvasó és Gazdakör

f. hó 27-én, vasárnap este 1/28 órai kezdettel **kabaré-számokkal** egybekötve nagy

Szüreti mulatságot

rendez, amely alkalommal egy **~ sült malacz ~** kisorsolása is fog történni.

Belépő díj 15.— Dinár. - Minden jegy egyszersmind sorsjegy is.

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE!

Mindenszentén **gyertyák** legolcsóbban **Pektó-nát** kaphatók Novi Sad, Ustavska ulica 29. szám.

UJ KORSZAKOT IGERNEK A KISEBBSÉGEKNEK ROMÁNIÁBAN

Megjavul az erdélyi magyarok helyzete

Kisebbségi miniszteriumot állítanak fel Romániában — Módosítják a hírhedt iskolatörvényt

Kolozsvárról jelentik: Alig néhány napja annak, hogy Duca román külügyminiszter Genfben tárgyalásokat folytatott Chamberlainnel és akkor annak a véleményének adott kifejezést, hogy a kisebbségi panaszoknak még letárgyalatlan részét a kormány közvetlenül kísérelje meg a kisebbségek képviselőivel dülőre juttatni.

Duca azóta ismét alkalmat talált álláspontja leszövezésére és az egyházak képviselőit Genfben tartózkodó Balázs András kanonok és Balogh Arthur nyugalmazott egyetemi tanár előtt ismét kifejezésre juttatta azt a véleményét, hogy komoly eredményeket remél a közvetlen megbeszélésekről.

— Higyjék el — mondotta nyomatékosan a külügyminiszter — Bukarest közelebb van Önökhöz, mint Genf és Bukarestben mindig többet tudnak elérni, mint a nemzetek szövetségénél.

Erdélyben máris észrevehető, hogy a bukaresti kormány engedett abból a merevségből, amely eddig jellemezte. A kormány már nem hangoztatja, hogy nem ismer kisebbségeket és hogy az ő szemében nincsenek magyarok, szászok és zsidók, csak románok vannak. Sajnos, ezzel az elvi álláspontváltással a sérelmek önmaguktól még nem szűnnek meg és azoknak a törvényjavaslatoknak a szelleme sem, amelyeknek mindenikében vannak olyan pontok, amelyeknek kisebbségellenes tendenciája nyilvánvaló. Már az is valami azonban, hogy a kormány belátta: igenis van kisebbségi kérdés és Romániának eminens érdeke az, ne viseljen állandó háborút kisebbségeivel, hanem olyan viszonyt hozzon létre, amely a harmónikus együttműködést lehetővé teszi. Ennek az új orientációnak konzekvenciájaképpen a kormány tervbe vette a belügyminiszterium átszervezésével kapcsolatban egy teljesen elkülönített kisebbségi ügyosztály felállítását.

Egyelőre annyit történt, hogy a miniszteriumok szakreferensei utasítást kaptak a kisebbségi sérelmek tüzetes átvizsgálására. Az ilyen módon elkészülő jelentések lesznek a

belügyminiszterium keretében felállítandó kisebbségi ügyosztály első aktái.

A romániai kisebbségeket jelenleg leginkább a hírhedt Anghelescu-féle iskolatörvény érdekli. A kormány úgy döntött, hogy a törvény nem fog eredeti formájában a parlament elé kerülni. Maga Bratianu miniszterelnöknek kellett akcióra lépnie, hogy Anghelescut a javaslat lényeges átmódosítására bírja rá. Mihielyt a miniszterek nyári szabadsága letelik és a politikai élet vérkeringése ismét megkezdődik, a kormány felveszi az érintkezés fonalát az egyházak vezetőivel az iskolajavaslat kérdésében. Ez a valamivel kedvezőbb szituáció nagy feladatok elé állítja a Magyar Pártot is, amelynek meg kellene ragadnia az alkalmat, hogy a kormány új kisebbségi orientálódása konkrét eredményeket jelentsen a magyarság számára.

Az egyházak petíciója Genfben

Mivel a magyar egyházak a kormány szándékairól közvetlen információkat még nem szerezhetek, nem is szakíthatták meg azt a megkezdett akciót, amelyet az iskolajavaslat ellen Genfben folyamatba tettek. Genfi jelentés szerint Balázs András dr. római katolikus státi referens és Balogh Arthur dr. nyugalmazott egyetemi tanár szeptember 17-én nyújtották be a Népszövetség titkári hivatalához az egyházak petícióját, az iskolai sérelmek ügyében. A petíciót egyidejűleg eljuttatták a nemzetek szövetségében helyet foglaló valamennyi állam delegációjának is. A petícióval a tanács mostani ülészaka már nem foglalkozik, éppen ezért a két meghatalmazott a népszövetségi tanácstól azt kérte, hasson oda a román kormányra, hogy a kérdés elintézéséig ne alkalmazzon a kisebbségi iskolákkal szemben megszorító intézkedéseket. A petíció egyébként kimutatja, hogy Anghelescu javaslatának elnemzetlenítés a célja és kéri, hogy a tanács egy három nemzeti képviselőből álló bizottságot küldjön a hely színére és kérje ki a hágal állandó nemzetközi bizottságnak jogi véleményét.

KÜZDELEM A DRÁGASÁG ELLEN

A liszt árát is le kell szállítani

A nagymalmok diktálják a liszt árát

A kenyér drágasága miatt nemcsak a pékeket kell okolni, nagy része van ebben a malmoknak is. A kenyér drágasága nemcsak az egyéni fogyasztás, hanem a kereskedelmi mérleg aktivitásának szempontjából is fontos.

A kereskedelmi mérleg aktivitása, az olcsó kenyér, a jobb megéltetés, az olcsó mezőgazdasági termelés és végeredményben a többtermelés kérdése mind szorosabb kapcsolatban van azzal, hogy a búzát és a szemes terményeket hogyan lehet nálunk értékesíteni. Ha a spekuláció keríti hatalmába termésünket és hogyha az árak irányítását az alkalmi szindikátusok, ringek malomcsoportok, exportőrök kapják a kezükbe, úgy teljesen kiszámíthatatlan helyzet előtt áll a fogyasztóközönség és a termelők tömege.

A termelők és fogyasztók érdekei ugyanis közösek. Az olcsó búzából drága kenyér lesz, emiatt drága a munkaerő és drágák az iparcikkek.

Az első ami a fogyasztó életét megdrágítja és ami épp úgy a kenyérnél, mint más cikknél mutatkozik az, hogy nálunk túlteng a közvetítői tevékenység. Amíg a liszt eljut a fogyasztóig, addig 4—5 kézen megy keresztül. Másfelől elmarad már az idén a malmok között a nagy verseny, ami a detail árusítást eddig jellemezte.

A nagymalmok egyre jobban érzik, hogy a fogyasztás egész területe az ő kezükbe került és diktálják a feltételeket a lisztkereskedők-

nek, akikkel szemben van egy kartellük a malmoknak, amely a lisztárúsításra vonatkozik, noha lényegében véve a malmok ma még nem állnak kartellben egymással. Több külföldi államban, de több vidéki városban nálunk is megtalálható az, hogy a malmok maguk is rendeznek be péküzleteket és sütődéket. Talán ez is egyik módja volna az olcsó termelésnek, mert ezáltal kikapcsolódna több közvetítő faktor.

A kenyér árának kialakulására tehát nagy befolyással vannak a nagymalmok. Ezek ellen talán nehezebb fellépni, mint a pékek ellen, azonban meg kell találni azokat az eszközöket, amelyekkel a nagymalmokat kényszeríteni a lehet a liszt árának leszállítására.

Az osztrák kormány ajándéka

Beogradból jelentik: Az osztrák kormány tegnap átadta bécsi követünknek Nyegos legnagyobb művének, a Gorski Vienacnak a kéziratát. A megbecsülhetetlen értékű kézirat a bécsi császári muzeumban volt és az osztrák köztársasági kormány a mostani ünnepségek alkalmával nemes gesztussal ideajándékozta azt.

Az osztrák kormánynak ezen tette a legjobb benyomást keltette egy a kormány körében mint az egész közvéleményben. Az ajándék nagyon jó befolyással lesz a két ország közti barátságos szomszédai viszonyra.

Amikor a nőt az étlappal hasonlítják össze

Milyenek a nők egy pincér szemüvegén keresztül

Beogradban a napokban egy határozottan irodalmi kvalitású pincér tűnt fel. Pera Perovics egy nõi szállodában volt alkalmazva s e hó elején érkezett Beogradba, hogy régi menyasszonyát felkeresse, aki idõközben hûtlen lett hozzá. Szerelmi elkeseredésében a leány ablakai alatt olyan patáliát csapott, hogy a közelben posztoló rendõr bekísérte. A rendõrfogalmazó elõtt azután kiderült, hogy Perovics Pera ártatlan báránka, aki talán csak annyiban vétett a közrend ellen, hogy „irodalmi” munkásságot fejt ki. Tollforgatása a stilszerûség kedvéért foglalkozásához alkalmazkodik, ami a nála talált irodalmi kísérletekbõl tünt ki, amelyek egy étlap hátlapjára örökített meg az utókor számára. Leginkább a nõkkel foglalkozik Perovics Pera aforizmaiban, amelyek között legérdekesebb az, amelyben a nõt gyermekkorától kezdve a vénség koráig az étlappal hasonlítja össze.

A nõ és az étlap

—12 éves koráig a nõ — — — leves
12—15-ig — — — — — habnokerli
15—20-ig — — — — — paradicsomos csirke
20—25-ig — — — — — paprikás csirke
25—30-ig — — — — — bécsi szelet
35—40-ig — — — — — bûsztyök tûkõrtõjással
40—45-ig — — — — — marhahus paradicsommártással
45—50-ig — — — — — rágós marhahus
50—55-ig — — — — — üres tányér az étkezés után

Egy másik étlapon a szellemes pincér a nõt az itallal hasonlítja össze:

—12 éves koráig a nõ — — — tiszta víz
12—15-ig — — — — — cukros víz
15—20-ig — — — — — limonádé
20—25-ig — — — — — jó hazai bor
25—30-ig — — — — — pezsgõ
30—35-ig — — — — — refoskó
35—40-ig — — — — — likõr
40—45-ig — — — — — konyak
45—50-ig — — — — — szõdáviz
50—55-ig — — — — — ecet

Perovics Pera mint látjuk, tud disztinvalni is és foglalkozásának szõtárából állapítja meg a nõ értékét. Jobbanmondva saját „izlése” szerint. Azok a hölgyek, akiket habnokerlival és paradicsomos csirkével hasonlított össze, nem igen találhatnak kivétlnivalót Perovics megállapításaiban, de mit szólnak majd hozzá azok, akiket az *ecettel* hasonlított össze? Brrr

Törökország nem adja Mosszult

London, szept. 22. A Westminster Gazette jelenti Genfbõl, hogy az Irak-i kormány a törökök egyre nõvekedõ ellenségeskedéseire való tekintettel egy brit delegáció kiküldetését kérte. A Daily Mail jelenti Genfbõl: Teifin pasa a lap tudósítójának kijelentette, hogy a vitás kérdések békés szabályozására elegendõ alap áll rendelkezésre. Törökországnak nincs más gondolata, minthogy biztonsági paktumot kössenek, Törökország arra is kész, hogy egyezséget kössön szomszédjaival, katonaságtól mentesített zóna megállapítása tekintetében. Képtelenség az a gondolat — jelentette ki a pasa —, hogy az angol tekintély csorbul, ha Mosszult feladja. Törökország három dolgot ajánl fel Angliának: barátságot, biztonságot és petrolumot. A lap diplomáciai tudósítója Törökországnak a mosszuli kérdésben elfoglalt magatartása mögött újabb moszkvai befolyást gondol felfedezni és kijelenti, hogy ha Nagybritánia lemond megbízatásáról, számolnia kell azzal, hogy ezért a szerepért két hatalom fog versengeni: egy volt szövetséges és egy volt ellenséges hatalom.

Gyõzõdjön meg róla, hogy a legjobban fedezheti **D. D. za Eksploataciju Drva-nál**, Novisad. Telefon 455. A Strand mellett.

Genfi portrék

Genf, szeptember hó. Benes. Régi ismerõsünk. Vékony, cingár alakja minduntalan elénk botlik az Assemble-ben, vagy pedig a Palais des Nations valamelyik üléstermének a folyosóján. Ma is a régi, fürgé, izgékony, de Benes már mégsem a régi. Nem is olyan régen Benes az európai újságolvasó szemében a népszövetségnek egyik legfontosabb alakja volt. Az ügyes és ravasz Benes, a propaganda, a reklám atyamestere, nagyszerûen értett ahhoz, hogy az európai, de az óceánon túli sajtó is nemcsak a középeurópai problémákkal, hanem magával a népszövetséggel kapcsolatban is õt tojja elõtérbe. Csehországi lapok közlésébõl már régen tudjuk, hogy Benesnek körültemjenezése sok milliójába került a cseh államnak. A helyszínen azonban másképpen fest a nékülözhetetlen, a minden lében kanál Benes mûködése, mint a reklámsajtóban. A helyszínen azt látjuk, hogy Benes a népszövetségben nem az a fiú, akinek mi sajtóközlemények révén ismerjük. Nem az az államférfi, vagy politikus, vagy legalább is nem az a fontos tényezõ, aki nélkül semmi sem történhetne itt. Vagy legalább ma már nem az. Objektív meg kell ugyanis állapítanunk, hogy Benes azelõtt itt Genfben jóval nagyobb szerepet játszott, mint most. És ez az a változás, amire fentebb már céloztam. Ma még a Salle de la Reformationból kijövet még együtt fotografálják le õt Chamberlain-nel, Painlevé-vel és Scialoja-vel, de már az intim szobákban, amelyekben nagy európai kérdéseket nékül is és ha Benes, Lengyelországra támaszkodva, most azon fáradozik, hogy az elkövetkezõ lausannei vagy comói konferencián szintén résztvehessen, úgy ez, persze, ha sikerül a tervet megvalósítani, nem miatta, hanem Lengyelország miatt fog megtörténni.

Benes tehát ma már nem az a fontos tényezõ, aki azelõtt volt, vagy amint õ azt elõzõleg velünk elhitette.

Rádics

A Victoria-Hotel elõtt a Salle de la Reformation-ban, ahol a népszövetségi üléseket tartják, a hotel kapuján át jutnak be a delegátusok és az újságírók. Aildogálunk a gyûlés berekesztése után. Csoportosan tóduinak ki a delegátusok az uccára, ahol nagy, kíváncsi tömeg várakozik rája. Egyszerre csak kis zömök, vastagnyaku szakállas urral találom magam szemben és a következõ pillanatban már rá is ismerem régi ismerõsömrre, Stepan Rádicsra. Egy éve csak, hogy utoljára láttam, azóta persze sok minden történt és mag Rádics is megváltozott: levetette kopottas gunyáját és Genf és a Népszövetség tiszteletére elegáns sötét ruhát húzott magára és még a kését is megreformálta egy kissé: korszakáll helyett ma franciás kecskeszakállt hord. A nagy politikai átalakulással tehát megváltozott a parasztvezér külsõ habitusa is. Ő is mindjárt megismer és melegen megrázza a kezem. Csak néhány percig diskurálgatunk, mert Nincics magához inti õt.

Beau Rivage

Rádics itt Genfben a legelõkelõbb hotelben lakik, a Beau Rivage-ban, egy évvel elõtt Bécsben, az Alserstrasse egy szerény penziójában üldögéltünk együtt számos délutánon Rádicsal, néha a leányával és vejével, Kosutics képviselõvel.

Egy évvel elõzõtt én irtam meg egy bécsi lap hasábjain, hogy az európai kisebbségeket nagy konferenciára hívják össze Genfben. Ehhez az információhoz az adataimat éppen Rádicstól kaptam. És Rádics volt ennek a kisebbségi akciónak, amely oly nagy port vert fel a kisantant sajtójában és annyira nyugtalanította a kisantant-kormányokat, az inspirátora, a lelke.

Ez a kisebbségi konferencia most fog összeülni a jövõ hó közepén itt — Genfben. Rádics nemcsak nem vesz részt azon, hanem addigra már el is hagyja Genfet és pedig úgy, hogy — egészen enyhén fejezvéni ki magunkat — most a kisebbségek ellen fog állást foglalni.

Igy változnak az idõk.

Wilsonné

Egy genfi portrészorozatban feltétlenül hely, sõt elõkelõ hely illet meg egy fiatal, de elegáns asszonyt. Az udvarias franciák elkeresztelték õt az Assembleé leghûségesebb látogatójának.

Valóban nincs olyan ülése ennek a világparlamentnek, amelyen a karzat elsõ sorában meg ne lehetne õt pillantani. És mindig változatlan érdeklõdéssel kíséri a tárgyalások menetét. Ez az asszony, aki autóján és mindig egy másik hölgy társaságában jelenik meg, — Wilsonné.

A népszövetség Wilson alkotása, de a testet õltött gondolat nem a Wilsoné. Ő maga volt az, aki megtagadta a saját gyermekét: az Amerikai Egyesült Államok nem lépett be a népszövetségbe s ezidõszerint még csak kilátás sincs arra, hogy az Unió képviselõi jelenjenek a Salle de la Reformationban.

Ha valaki Wilson gondolatmenetét ismerte, úgy az bizonyára a felesége volt, a bizalmasa, munkatársa. Vajjon mit gondolhat most ez az asszony, aki az Óceánon átvitorlázott ide, hogy szemtõl-szembe lássa azt, ami ma, a mostani formájában, a népszövetség. Vajjon hiszi-e azt, hogy a népszövetség valamikor azzá fog fejlõdni, azzá a fórummá és tényezõvé, aminek a gondolat atyja szánta. / J.

A hentes és vendéglõi áruk árának szabályozása

Mihaldzsics Stanoje rendõrfõkapitány a kenyér árának szabályozása után, most a hentes és mészáros, továbbá a vendéglõi áruk árát akarja szabályozni. Tegnap távirati megkeresést intézett az ország nagyobb városainak rendõrségeihez és felvilágosítást kért a fenti szakmák áruinak áraitól.

A fõkapitány a válaszok megérkezése után be fogja kérni az itteni hentesek és mészárosok árjegyzékét, továbbá a vendéglõk étlapját és ezek alapján fogja megállapítani, hogy indokoltak-e a ma érvényben levõ árak.

A fõkapitány a hentes és mészáros áruk árának felülvizsgálásánál természetesen tekintettel lesz a novisadi élelmiszerárakra is.

Abban az esetben, ha az árak megvizsgálása után megállapítaná, hogy az egyes cikkek drágák, úgy fog eljárni mint a pékekkel, felszólítja a henteseket és vendéglõsöket az árak leszállítására. Ha ezek ezt nem tennék meg, önként akkor a drágaság letörésérõl szóló törvény paragrafusai utközõ cselekmény miatt feljeleníti õket a járásbírószágon.

A szovjet keze mindenhol

Páris, szept. 22. Eure-et-Loire megye tanácsának ülésén Violette algiri fõkormánybiztos beszédében kijelentette, hogy Abd el Krim támadása, valamint a többi mosszuli események az orosz imperializmus törekvéseivel kapcsolatosak.

Páris, szept. 22. Mint a Petit Parisien jelenti, Briand, aki néhány napig vidéken tartózkodott, tegnap délután visszatért Párisba, hogy

minisztertanácson jelentést tegyen a biztonsági paktum kérdésérõl.

Madrid, szept. 22. A marokkói helyzetrõl kiadott hivatalos jelentés a következõket mondja: A Cebadilla-i õbõlben a csapatok partraszállása folyamatban van. Ugy a keleti, mint a nyugati zónáról a riff lakók részérõl számos meghódolást jelentenek.

HIREK

1925. szeptember 23. Szerda

Római katolikus: Tekla sz. vt. Protestáns: Tekla. Görög keleti: Menód. A nap kel 5 óra 47 perckor, nyugszik 5 óra 57 perckor. A hold kel 11 óra 10 perckor, nyugszik: 9 óra 7 perckor. Ősz kezdete délután 1 óra 44 perckor. Nemzeti Színház: A szenvedély tüze. Apolló mozi: Mária Tudor.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Az izlandi depresszió északkelet felé terjed, csapadékot okozva az egész depresszió zónában. Nagyobb szelek csak az Északi tenger partjain voltak, Európa többi részeiben a légnyomás magas. A Balkánon derült idő uralkodik. A hőmérséklet Közép Európában 4 fokkal süllyedt, a balkáni és apennini félszigeten 2 fokkal emelkedett.

Jósiat: Hazánkban a légnyomás valamivel süllyedt, a szelek erősödnek a felhőzet délkelet felé terjed. A hőmérséklet süllyedése várható. A budapesti meteorológiai intézet jelentése: Magyarországon tegnap a hőmérséklet 25—28 fok Celsius volt, éjjel helyenkint némi esővel. Továbbra is kissé felhős, enyhe idő várható, semmi vagy csak kevés esővel.

Hogyan él a kis trónörökös. Grujics Szlavko meghatalmazott miniszter felesége, aki a trónörökös környezetéhez tartozik, érdekes részleteket közöl a trónörökös selcei tartózkodásáról. A trónörökös reggel 6 órakor kel és rögtön reggeli imáját mondja el, amelyet már kívülről tud. Közvetlenül utána a fürdőbe visz. Fürdés után a trónörökös reggelizik és a reggeli után a gyermekszobába szalad, ahol gyönyörű babáival játszik. Derült és meleg napokon a trónörökös a villa előtti parkban fürdött, ahol külön e célra kis tavat rendeztek be számára. Délben ebédel és ebéd után lefekszik. Az üdítő álom után felrisszülve, dadája kíséretében a közeli erdőig sétál. Az erdő tisztán megint csak különböző játékaival van elfoglalva, s ha már alaposan kijátszotta magát, a villába tér vissza, ahol az első emeleten külön lakosztályt rendeztek be számára. Pontban fél hat órákor vacsoráznak és már 6 órakor lefekszik. A trónörökös már egész tisztán és érthetően beszél szerbül és franciául.

A polgármester külföldi útja. Dr. Milovanovics Milan polgármester tegnap délután 11 órákor a személyvonattal Beogradba utazott, ahonnan a Simplon expresszel folytatja útját. A polgármester először Svájcba utazik, ahol a svájci városokat tekinti meg, azután Párisba folytatja útját, ahol részt fog venni a városok nemzetközi szövetségének kongresszusán Párisból visszajövet pedig az északolaszországi városokat fogja megtekinteni. A polgármestert távollétében egyelőre Gyurgyevics Branko főjegyző helyettesíti, a jövő héttől kezdve pedig a szabadságról visszatérő Lakics Jovan polgármesterhelyettes.

A Molnár-Fedák válópör. A budapesti Magyar Hírlap szerint Molnár Ferenc 20.000 dollárt fizet Fedák Sárinak és visszavonja a válópert. Ezután Fedák Sári foghülsen elhagyás címén válópert indítani Molnár Ferenc ellen.

A Benicky-ügy tábla előtt. Budapestről jelentik: Az ítéltábla szerdán fogja tárgyalni Benicky Ödön ügyét, még pedig minden valószínűség szerint ismét a közönség kizárásával.

Az olasz király lányának esküvője. Rómából jelentik: A piemonti Racconigi kastélyban szerdán lesz Mafalda hercegnőnek az olasz királyi pár legidősebb leányának esküvője Fülöp hesseni herceggel. A polgári esketést maga Mussolini végzi. Az egyházi esketést a kastély kápolnájában a legnagyobb csendben tartják meg, minthogy a vőlegény

protestáns vallású. Az esketést Beccaria olasz udvari káplán végzi, minthogy ő volt az, aki a Vatikán és a Savoya család között a kényes tárgyalásokat folytatta a katolikus menyasszony és a protestáns vőlegény házasságkötése érdekében. A fiatal házaspárt a Vatikán is megajándékozta. Az angol, spanyol, belga, román és jugoszláv királyi házak ajándékai már megérkeztek. A fiatal pár mézesheteit Svájcban és Németországban tölti, állandó lakásuk azonban Rómában lesz ahol már villát is vásároltak. Fülöp herceg ismert és kedvelt alakja a római társaságoknak és rokona II. Vilmos volt német császárnak.

Költözködnek a városházán. Az Apolló r.-t. vezetősége már régebben tárgyalta, a várossal, hogy a mozi épületben levő hivatalokat onnan kitelepítsék. Ezek a tárgyalások most némi eredménnyel is jártak. A város ugyanis a rendőrbjelentő hivatalt a városházán fogja elhelyezni még pedig a II. emelet udvari részén, ahol eddig a katonai-ügyosztály és lakáshivatal volt. A katonai-ügyosztályt az első emeleten a 33. szám alatt levő helyiségekbe helyezik el, ahol azelőtt a gazdasági hivatal volt, a lakáshivatalt pedig az Apolló épületében helyezik el. A tanfelügyelői hivatalt szintén elhelyezik az Apolló épületéből, a városházára, az I. emelet 27. számú szobába, ahonnan a jegyzői hivatalt a szomszédos szobákba telepítik át.

Az osztrák tisztviselők ultimátuma a kormányhoz. Bécsből jelentik: Az állami tisztviselők ultimátumban szándékoznak átnyújtani követeléseiket, amelyeket a genfi tárgyalásokkal egyidejűleg tartott tüntető gyűlésen fogadtak el.

Az amerikai elnök életveszélyben. Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok elnöke tegnap majdnem autóbaleset áldozata lett. A napi munkája után szokásos esti sétáját tette meg, amikor egy utcából óriási sebességgel kiforduló automobil majdnem elütötte. Csak a kíséretében levő titkosrendőr lélekjelenléte mentette meg Coolidge-t, mert az utolsó pillanatban elrántotta az elnököt az autó elől. Az autó vezetőjét azonnal letartóztatták.

Egy mexikói törvény. Mexikóból jelentik: Tabasco állam törvényt fogadott el, amely szerint mindenki, aki a nyilvánosság előtt dohányzik, vagy rézegen mutatkozik, pénzbírságot fizet. A pénzbírság jövedelmét a sáskajárás leküzdésére fordítják.

Az olasz repülők útja Középeurópában. Budapestről jelentik: Az olasz repülők, amelyek több napot Budapestben töltöttek, a tegnap déli órákban elhagyták a fővárost, miután a megsérült gépet megjavították és megtekintették Budapest nevezetességeit. A repülők gyönyörű időben szálltak fel a mátyásföldi repülőtérről és kelet felé repültek. Október közepén a repülők visszatérnek Budapestre.

Feltalálták a száj és körömfájás elleni szérumot. Koppenhágából jelentik: Egy dán állatorvos feltalálta a száj és körömfájás szérumát. Westring dán állatorvos hosszú idő óta kísérletezett egy új szerrel és most közhírré teszi, hogy sikerült megtalálnia a száj és körömfájás biztos gyógyításának a módját. Egy szérumot talált fel, amelyet dr. Walbum módszer alapján szénsókból állított elő.

Levéllopás nagyban. Bukarestből jelentik: A központi postahivatal egy Petru nevű tisztviselője ötszáz külföldre menő ajánlott levelet lopott el. A postaszákokban Franciaországba, Csehországba, Bécsbe és Magyarországra szóló ajánlott és értéklevelek voltak. Házkutatást tartottak és meg is találták az elvesztett újságokat, a bűnös azonban időközben a levelek tartalmát elégette.

A Rosenberg-féle tánciskola szombaton, október 3-án a Sloboda nagytermében lesz

A tanítás felnőtteknek este 9 órákor kezdődik, iskoláslányoknak és fiuknak pedig délután 6-tól 8 óráig.

Rosenberg táncmester.

Óriás rétisast lőttek Palicson. Sublicáról jelentik, hogy a szomszédos Palicsfürdőn hatalmas rétisast lőtt a parkban szombaton délután Sztipáncsevics Vojislav kávéház-tulajdonos. A sas, kiterjesztett szárnyakkal, 170 cm. hosszú. Sztipáncsevics a ritka szép madarat a palicsi fürdőigazgatóságnak ajándékozta.

Igazságszolgáltatás amerikai módra A Misisippi államban levő New Albany város fogházában egy néger férfi volt letartóztatva, egy fehér leány elleni támadása miatt. A lakosság behatolt a fogház épületébe, a négert kihurcolta és nyilvánosan elégette. Egy másik négert, aki a Nilledgeville-i tébolydában egy ápolót megölt, ugyancsak megincseltek. Ezt a négert az erdőbe hurcolták, egy fához kötötték és furkóbotokkal verték agyon.

Vizsgálat a Shenandoah elpusztulása miatt. Washingtonból jelentik: A legnagyobb amerikai léghajó a Shenandoah pusztulása ügyében megindították a vizsgálatot. A Coolidge elnök által kinevezett kilenc tagú vizsgáló bizottság tegnap Dawis helyettes államtitkárt és Wilbur tengerészeti államtitkárt hallgatta ki.

Amerikai repülők Abd-el-Krim seregében. Washingtonból jelentik: Az amerikai külügyminisztérium semilyen megtorló intézkedéseket nem fogantatott azok ellen a repülők ellen, akik Abd-el-Krim szolgálatába állottak. Mindössze a tangeri amerikai konzul utján figyelmeztette őket az Egyesült Államok ama törvényére amely amerikai állampolgárnak megtiltja azt, hogy idegen hadseregben szolgáljon.

Kollégák között. — Hallotta-e már tanár ur, hogy Popovics kollégáját kinevezték gimnáziumi igazgatónak.

— Hihetetlen, de való!

— Ezen túl majd így kell megszólítania:

„Direktor ur!”

— Soha! Ilyen számért csak kollégának lehet titulálni!

Nemzetközi magánjogi konferencia. Amsterdamból jelentik: Ma nyitották meg az ötödik nemzetközi magánjogi konferenciát. Az eddigi értekezleteket 1893, 1895, 1900 és 1905 évben tartották.

Tűz a repülőtéren. Tegnap délután háromnegyed 5 órákor a novisadi repülőtéren levő egyik hangárban két benzines hordó kigyulladt. Rövidesen hatalmas lángok csaptak fel, amelyekből az egyik hangár teteje tüzet fogott. A repülőtéren rögtön riadót fuvattak és körülbelül harminc kézi fecskendőt helyeztek működésbe. A katonaság közben a hangárban elhelyezett repülőgépeket hejyezte biztonságba és a városi tűzoltóságot is értesítette. Mire azonban a városi tűzoltóság Polit főparancsnok vezetésével a helyszínre érkezett, a katonaság már eloltotta a tüzet. A kár jelentéktelen, a tűz okát nem sikerült megállapítani.

Meghalt Visontai Soma. Budapestről jelentik: Visontai Soma ügyvéd volt országgyűlési képviselő 71 éves korában meghalt. Újvidék és Gyöngyös volt képviselője és egykor hirneves ügyvéd aki Kóburg Lujza hercegnőnek is védője volt, az utóbbi időben egy zsidó szeretetháznak volt lakója. Már régebben szélütés érte, mely után sokáig betegeskedett, míg végre kedden meghalt.

Ötezer éves lelet Magyarországon. Budapestről jelentik: Szelevény község határában Hillebrand Jenő nemzeti muzeumi igazgató ör, kivételesen értékes leletet, ötezer éves neolitik korszakbeli sírokat tárt fel.

Méhek megölték két lovat. Budapestről jelentik: Szentandrás lakossága a minap borzalmas látványnak volt tanúja. Szeiler Mátyás gazdálkodó fogatával fát fuvarozott. Utja egy kert mellett vezetett el, amelynek száz és száz kaptárából a megriasztott méhek sűrű rajokban megtámadták a kocsi elé fogott két lovat. A nekiszilajodott méhek teljesen elborították a két lovat és tíz percig tartó iszonyatos küzdelem után elpusztították a két állatot.

Egyházmegyei hírek. Az egyházmegyei hatóság Mátiss Kálmán brestovaci ideiglenes adminisztrátort súlyos betegségére való tekintettel a gyulai szanatóriumba egy évre szabadságot adott.

— Gyilkos, akit ékszerlopás miatt fogtak el. Prágából jelentik: A rendőrség megfigyelt egy gyanús férfit, akit ékszerlovajlásán lepett meg és letartóztatott. Megmotozásakor kisebb értékű arany és ezüst tárgyakon kívül a prágai Wilson vasútállomás két letétjegyét találták nála, amelyre két bőrönd van elhelyezve. A bőröndöket a rendőrség felbontotta és nagy volt a meglepetés, mert azokban női ruhásműket és véres női alsóneműt találtak. Kiderült, hogy a betörő, aki magát Barsantnak mondja, két fiatal leányt meggyilkolt és kirabolt.

— Egy híres magyar színész halála. Budapestről jelentik: A régi magyar színészvilágnak ismét egyik kitűnő tagja dőlt ki az élők sorából. Pallaghi Adolf az egykori Népszínház híres komikusa ma reggel 63 éves korában meghalt. A Népszínház megszűnése után nyugalomba vonult és azóta állami pártfogó volt a gyermekbírószágon. Pallaghi két hete jött haza Csongrádról. Tegnap este szívgörcei támadtak és ma reggel szívgyengeség következtében meghalt.

— Menetrendi változások. Október 1-től a következő változások lépnek életbe az államvasutak vonalain. Vrsac és Pancsevó Dunav között új személyvonatot helyeznek forgalomba, amely Vrsacról indul 1 óra 10 perccel és Pancsevóra érkezik 3 óra 50 perccel, azonnali csatlakozással a beogradi hajóra. A 7011 számú vonatot megszüntették, helyette új személyvonatot állítottak be, amely 4 óra 50 perccel indul Pancsevóról. Ugyanez a vonat 7 óra 37 perccel érkezik Veliki Becskerekre, 9 óra 38 perccel Dragutinovóra, 11 óra 15 perccel Sentára és 12 óra 50 perccel Suboticára. A 7211 számú Velika Kikinda és Pancsevó között közlekedő személyvonat ezután 7 óra 39 perccel indul Veliki Becskerekéről. Dragutinovón csatlakozik Velika Kikinda felé a 7231/a és 7232/a sz. vegyes vonatokkal. Az első vonat indul Velika Kikindáról 8 óra 45 perccel és 9 óra 25 perccel érkezik Dragutinovóra, a másik indul Dragutinovóról 9 óra 45 perccel és 10 óra 19 perccel érkezik Kikindára. Suboticán és Sentán csatlakozás. — A Beograd—Zagreb között forgalomban levő 12 sz. személyvonat menetideje annyiban változik, hogy október 1-től Zadrubavje állomáson is megáll s így Bródba délután 1 órakor érkezik s 1 óra 20 perccel indul tovább.

(x) Ugrai Lajos nyug. polg. isk. tanár hegedű és zongora órákat ad lakásán, Petra Zrinjskog ul. 27. szám. 1695-1-0

Modern tánciskola megnyitás!

Értesitem a n. é. elit közönséget, hogy e hó 24-én a Winkle-féle nagyteremben, modern táncintézményt nyitok. Oktatás hétfőn, szerdán és pénteken 8-11. felnőttek és 6-8. deákok részére. Beiratkozások a lakásomon, Ustavska ulica 24. szám alatt. Kiváló tisztelettel **Vidosava**, táncintézmény.

Garantált tiszta hófehér kősóból örölt

asztali só

kapható Kohut Jánosnál Novisad, 1768 Futoski put 70. 1-2

Apolló szeptember 23-24.

Az asszonyok ellensége

Páratlan hatású filmmű a háborúról és — szerelemről 8 felvon. **!!Pazar rendezés!!**

Főszereplők:

LIONELL BARRYMORE
és ALMA RUBENS

1783-1-2

Sabác minden áron bajnok akar lenni

Összesen 39:0 arányban verik meg a noviszádi csapatokat — Muslicák, kövek és botok a levegőben

OSKV—Macsva (Sabác) 5:2 (4:1)

Bíró: Popper

Többrendbeli meglepetés érte azokat a kirándulókat, akik vasárnap mérkőzni, vagy mérkőzést nézni Sabácra utaztak. Már a megérkezésnél a sabáciak egy eddig véka alá rejtett olyan tulajdonságukkal rukkoltak elő, amiről szegény noviszádiaknak sejtelmük sem volt. Illő szerénységgel és részvétellel lesütött szemekkel kijelentették, hogy bizony ők nem tehetnek róla, de hát az idén a sabáci Macsva lesz a noviszádi kerület és ki tudja, talán még az ország bajnoka is. A noviszádi csapatokat egyhangú elhatározásuk értelmében a következő arányokban győzik le: az OSKV-ét 9:0, a NAK-ot 7:0, Radnicskit 11:0, és a Makkabit 12:0 arányban. A megszeppent noviszádiak balsejtelmektől győlörvé vonultak ki a pályára, ahol újabb meglepetés fogadta őket. A muslicáknak milliónyi tömege lepte el hirtelen a pályát és sürű prüszkölésre készítette az amugys begyulladt noviszádiakat. Tetejébe már a harmadik percben gólt rugtak a sabáciak. Már mindenki a sabáci Phithiak jóslásának beteljesülésére gondolt. Legjobban a vendéglátók, akiknek sehogységet tetszett az, hogy a Vojvodina kiegyenlített. Sőt ezenfelül rövidesen három góllal is megtisztelte a jóslásokkal és egy

goromba kapussal védett sabáci kaput. Ugy látszik méltánylásra érdemes előrelátással a sabáciak arra az eshetőségre is berendezkedtek, hogy a jóslat esetleg sántikálni fog, mert ahogy berepült a noviszádi gól, veszedelmes akcióba kezdett a Macsva játékosgárdája és drukkoló közönsége. A pályán nagy rutinnal valló ügyességgel egymás után harcképtelenné tették a noviszádi játékosokat, a közönség pedig botokkal, kövekkel, félre nem érthetően veszedelmes szándékkal tömörült a noviszádi vendégek köré. Hála a jó öreg noviszádi praxisnak, a mieink nem nagyon ijedtek meg, hanem ugyancsak ráripakodtak a sabáci Achillesekre főképp Hadzsi doktor, aki a szövetségi és bírósági megtorlások kilátásba helyezésével és esetleg néhány nyakleves leadásától el nem zárkózó hajlandóságának kinyilatkoztatásával annyira amennyire lecsendesítette a szilaj vitézeket. De azért egy gyorsan startoló automobil sohasem rossz és így a noviszádiak két góllal, fenyegető botok, röpöködő féltéglák és parázs szitkozódások kíséretében mégis csak baj nélkül jöttek haza. Emlékezőtől gólt hagyta Sabácban és egy rettenetes kiábrándulást a jóslásaiban bajnoki báberkoszorúval övezett sabáci Macsvának.

Kivonat a kerület pénteki és hétfői üléséből

A választmány hivatalosan megállapítja, hogy a Makkabi—Radnicski bajnoki mérkőzés elhalasztása folyamán szabálytalanságot senki nem követett el. Az eredeti jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a két egyesület megbízottai a mérkőzés elhalasztásában a választmányi ülés alatt véglegesen megegyeztek és csak az új terminus megállapítására vonatkozólag tűztek ki közös megbeszélést. A mérkőzés dátumát ezuttal november 22-ben állapítják meg.

Az OSKV—Macsva mérkőzését Popper István vezeti. A mérkőzéssel egyidejűleg Sabácban lefolyó helyi aktualitások megtárgyalására a beogradi alszövetségből az elnök és az alelnök, Novisadról Hadzsi dr. utaznak ki. Már most elutasítják a sabáci egyesületeknek azt a kérelmét, hogy ott egyetemes bizottságot alakítsanak, mert ez, mint a neve is mutatja, csak növelné az egyesületek között most is fennálló túlzott rivalizálást.

Balzar (NAK) átigazolás alatt álló játékosnak az alszövetség játékgengedélyt ad a Sombori S. K. elleni mérkőzésre.

A NAK feliratával kapcsolatosan megállapítják, hogy a pályatulajdonosok maximális pályahasználati díj címén 15 százalékot számíthatnak a bruttó bevétel után. Az ifjúsági mérkőzések bevételéből egy külön ifjúsági alapot létesítenek, amelynek kezelése a kerület hatáskörébe tartozik.

Tudomásul veszi a kerület azt, hogy Horváth Bélát a NAK egy hónapra eltiltotta a játéktól, mert idegen csapatban szerepelt. Elrendeli Horváth külön kihallgatását aziránt, hogy melyik volt az az idegen csapat?

A bírói jelentéseket csupán két példányban kell kiállítani és az egyiket a kerületnek beszolgáltatni.

A NAK feliratot intéz az alszövetséghez, amelyben véleményét kér arra, hogy bajnoki mérkőzések napján, más pályán lehet-e barátságos mérkőzést játszani? A választmány a feliratot olyan véleménnyel terjeszti fel, hogy az egyesületek szomorú pénzügyi viszonyait tekintve, továbbá a múlt kedvezőtlen tapasztalatai folytán az engedély megadását nem látja célszerűnek.

A vasárnapi Macsva—Radnicski mérkőzésre Paquor József a kerületi kiküldött.

A másodosztályú bajnokságokat 2 csoportba osztják be. Az A csoportban Beocsin, Petrovaradin, Kovil, a B csoportban Indjija, Ruma, Sabác játszanak.

Pályázati-szelvény

A vasárnapi mérkőzés eredménye:

Macsva (Sabác)—Radnicski

Eredmény:

A pályázó neve és címe:

Elég volt a kísérletezésekből

Egynéhány őszinte szó a „Nemzeti Színház” vezetőségéhez

Nem szokásunk kulisszatitkokat szellőztetni és a színház belső ügyeinek darázsféskébe sem akarunk nyulni, de a vasárnapi „Bajadér” előadás alatt önkénytelenül is felvetődött az a kérdés, miért nem jár a publikum színházba s miért maradnak a legszebb operetteknel is üresek a színház széksorai. Egy külföldről jött színházi szakember, aki a vasárnapi előadáson mint néző jelent meg, csattanós válasszal felelt a felvetett kérdésre, igazolva véleményünket a színházi előadások nivójára vonatkozólag. Az előadás egyszerűen

rossz volt, rossz volt pedig azért, mert a hagyományokhoz ragaszkodó szereposztás nem tud disztigválni egyes szereplők ambíciója és a publikum izlése között. Nem tudjuk ugyanis megérteni, miért kell a legjobb auspiciumokkal induló előadást egyes szereplők kedvéért tönkresilányítani. Krancsevics valamikor nagyon jó színész, sőt talán kiváló énekes is lehetett, a mai publikum izlése ellenben határozottan elutasító további kísérletezéseiével szemben. Elismerjük, hogy a színész élete a kor haladásával a tragikumhoz közeledik; a kivénült csont már nem helyettesítheti a fiatal bonvivánt. Az eszes és helyesen gondolkodó művészek azonban mindig fel fogják ismerni azt a határt, amelyen túl szereplésük nem más, mint kegyeltsértés. Ha idejekorán visszavonulnak, csak szép és kellemes emlékeket hagynak hátra, minden további erupció csak felesleges tűzijáték, amely az első systerésére elalszik.

Nem tudjuk, hogy Krancsevics ambíciói kielégítése, vagy pedig a repertoár szempontjából vállalta a továbbműködés háládatlan szerepét mindenestre rosszul tette, annál is inkább, mert feltételezünk annyi izlést róla, hogy maga is belátta további szereplésének tökéletes sikertelenségét. A publikum csak előzékenységből nem hajlandó kinos érzéseiről számot adni, pedig elhiheti mindenki, nagyon nehezeze esik. A művész legyen tisztában azzal, hogy nemcsak a közönségnek és saját magának, hanem a színháznak is rossz szolgálatot tesz, ha a múlt emlékeivel akarja pótolni azt, amit a jelen már nem nyújthatott. Minden további experimentum felesleges energia pazarlás, veszélyes játék a publikum türelmével. A közönség csak a jó és kifogástalan előadásokat hajlandó támogatni és nem tűr nívótban játékokat, abszolút rossz hanganyagot és a frakkhoz vasalatlan nadrágot. Krancsevics mint kiváló rendező sokkal többet produkálhat és többet használhat a színháznak, mint amennyit színészi működésével eredményez akár egyéni akcióból, akár pedig repertoári nehézségekből kifolyólag. Ezzel legyenek már tisztában azok, akiknek a színház jövője előbbrevaló, mint egyes túlfútt ambíciók kielégítése.

TENNISZ

A sombori tenniszverseny eredménye:

Férfi egyes: 1. Dr. Lupu (Bukarest) 2. Derner (Arad). Férfi páros: 1. Lupu—Derner, 2. Flammann—Ricsér (Budapest FTC). Vegyes páros: 1. Balázs—Balázs Dóra (Beckerek), 2. Lupu—Schlosserné (Bukarest). Női egyes: 1. Schlosserné (Bukarest) 2. Balázs Dóra. Női páros: 1. Balázs—Vattay (Beckerek), 2. Schlosserné—Venzara (Verbász).

Határidő üzlet a novisadi tőzsdén

A novisadi terménytőzsde igazgatósága már régebben foglalkozik azzal a tervvel, hogy bevezesse a határidő üzleteket. A tőzsdéi üzletkötések e neme ellen azonban a múltban úgy a bel- mint a külföldön számos panasz hangzott el és ezért nem is vezették be. A novisadi tőzsde tagjai azonban erősen szorgalmazzák a határidőüzlet bevezetését, mert véleményük szerint például a pozsonyi tőzsde nagy fellendülését Bécs hátrányára csak ennek köszönheti.

A novisadi terménytőzsde igazgatósága mielőtt e fontos kérdésben határozatot hozna, konferenciára fogja összehívni a szakkörök képviselőit. A konferencia összehívását október 3-ra tervezték, de valószínűleg el fogják halasztani és október 31-én tartják meg.

Olaszország magyar búzát vásárol. Budapestről jelentik: Olaszország igen komolyan érdeklődni kezd a magyar búza kivitele iránt, amely annál könnyebben érthető, mivel

FIGYELEM!

A bécsi Messén sikerült készpénzbevásárlásaim révén **kiválóan előnyös áron** több ezer darab legújabb divatu **női és leánykakabátokat, selyem és szövet utcai és estélyi toilleket**, mindennemű **női szörmebu :dákat, sportkabátokat** beszerezni, melyeket

kiárusításszerű árban

bocsájtunk eladásra. Ezen előnyös vásárlásunk révén **mindennemű szörme** árak *en gros* árakon kerülnek *detailban* is eladásra. — Ajánljuk ezenkívül *férfi, fiu és gyermekruhákat, télikabátokat, raglánokat, városi bundákat* rendkívül jutányos árakon.

Roth Manó és Fiai, Novisad.

1766-1-3

az október 1-én életbelépő magyar adriai tarifa kihasználásával már 390000 koronáért kapható lesz Triesztben a magyar buza. Arról van ugyanis szó, hogy az olasz kormány az Ausztriától elszakított területeket, amelyeknek élelmezése eddig amerikai búzával történt, a jövőben Magyarországból kiszállítandó gabonával kívánja ellátni. Ugyanis az idén a magyar buza minőségileg felette áll az amerikai búzáknak. Az olasz kormány tizenötezer vagon búzát szándékozik Magyarországtól megvásárolni.

Jugoszláv-magyar vasuti egyezmény. Magyarországnak az Adriakikötőkkel való forgalmát az olasz kormánnyal 1924. évben Budapesten, Jugoszláviával pedig a folyó év febr. havában Beogradban kötött kormányközi egyezmények szabályozták és az utóbbi egyezmény Magyarországot és Jugoszlávia kölcsönös átmeneti forgalmában nyújtandó kedvezményekre is tartalmaz megállapodást. A jugoszláv kormány eddig csak ennek az egyezménynek kiegészítő részét képező „ideiglenes megállapodás”-t ratifikálta. Az ideiglenes megállapodás gyakorlati végrehajtása céljából szeptember 10-én Budapesten összeült díjzabási bizottság, melyben a magyar vasutakon kívül az olasz és jugoszláv államvasutak képviselői is résztvettek, kidolgozta annak az október elsejétől való érvénnyel közölteendő hirdetemények tervezetét, amelynek alapján a közvetlen adriai-díjzabás megjelenéséig, úgy a magyar, mint a jugoszláv és olasz vonalakra a megállapításoknak megfelelő díjmérsékléseket hirdetés útján fogják érvényesíteni. E megállapodás értelmében az olasz vasutakon az Adriához vezető vasuti vonalra, a kivitelben és behozatalban 25 és 30 százalékos díjmérséklések fognak életbelépni, míg a jugoszláv államvasutak ugy az adriai kikötőkbe, mint harmadik államokba a mindkét irányú átmeneti forgalomban 15—35 százalékgig terjedő díjmérsékléseket, a magyar vasutak pedig a Jugoszláviából Magyarországon át harmadik államokba irányuló forgalomban 20-40 százalékgig terjedő díjmérsékletet fognak érvényesíteni.

A dinár árfolyamai

Bécs ——— | Prága 60.49
Budapest . . . 1253.— | Berlin ———

Szept. 22	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.225	—	—	178.25
Zürich	—	1088.—	1092.—	1930.50
Newyork	518.75	56.30	56.275	—
London	25.112	273.15	274.1/8	484.50
Páris	24.55	267.50	266.50	473.50
Milano	21.10	230.25	230.75	407.—
Prága	15.375	167.—	167.—	296.25
Berlin	—	1340.—	1343.75	2380.—
Budapest	0.007270	—	—	14.—
Brüsszel	22.85	249.—	—	438.—
Bécs	—	0.0793—	0.079250	14.1/8
Bukarest	2.55	27.—	—	48.50
Amsterdam	—	2264.—	—	4017.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 szeptember 22, 5 óra

Bécs 0.0793—	Prága 167.—
Páris 265.—	Zürich 1088.—
Milano 230.—	London 273.25
Newyork 56.30	Budapest —

Chicagoi terménytőzsde

1925 szeptember 22, 10 óra

Buza	Tengeri
Szeptember . . . 152.75	Szeptember . . . 87.7/8
December . . . 151.7/8	December . . . 81.50
május 1926 . . . 154.9/8	május 1926 . . . 85.75

Irányzat: buza szilárd, tengeri bizonytalan (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 szeptember 22. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, d. k. kötés 250-260, 700 mm szerémi 76-77, 2 l, d.k. kötés 260.—, 700 mm

Zab

bácskai duplikát kassza kötés 155.—, 150 mm szerémi duplikát kassza kötés 160.—, 100 mm

Tengeri

bácskai duplikát kassza kötés 180.—, 200 mm bánáti sentai paritás d.k. kötés 180.—, 100 mm szerémi d.k. . . . kötés 182-185, 500 mm

Buzaliszt

bácskai nullás g d.k. . kötés 410.—, 200 mm bácskai 5. sz. kenyér d.k. kötés 305.—, 100 mm

Buzakorpa

bácskai gab. juta zsákok kötés 130.—, 100 mm Irányzat: változatlan

Novisadi értéktőzsde

1925 szeptember 22. (Hivatalos jegyzések)

Állami kölcsönkötvények

1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 92.—, kínálat 96.—, kötés —.—, 4 százalékos kölcsön Bosznia-Hercegovina agrárviszonyainak rendezésére kereslet 62.—, kínálat 66.—, kötés —.—.

Állami sorsjegyek

2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 395.—, kínálat 400.—, kötés —.—, 1888. évi nyeremény sorsjegy (Dohány sorsjegy) kereslet —.—, kínálat —.—, 2 százalékos sorsjegykölcsön új szevényekkel kereslet —.—, kínálat —.—.

Részvények

Városi jódosgyógyfürdő és ásványvíz részvénytársaság kereslet —, kínálat 80. Iparbank kereslet 130.—, kínálat 135.—, kötés —.—.

Szerkesztésért felel: **TOMÁN SÁNDOR**
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

A DUNA VIZÁLLÁSA

Szeptember 10-én reggel	—	—	—	477
Szeptember 11-én	—	—	—	472
Szeptember 12-én	—	—	—	461
Szeptember 13-án	—	—	—	448
Szeptember 14-én	—	—	—	437
Szeptember 15-én	—	—	—	406
Szeptember 16-án	—	—	—	391
Szeptember 17-én	—	—	—	376
Szeptember 18-án	—	—	—	364
Szeptember 19-én	—	—	—	355
Szeptember 20-án	—	—	—	345
Szeptember 21-én	—	—	—	333
Szeptember 22-én	—	—	—	325

Használja ki az alkalmat!

1767-1-6

Használja ki az alkalmat!

Jakovljević, Keszler és Holik

Novisad (a főposta mellett)

Az üzlet áthelyezése folytán több cikknek a **kiárusítását** határoztuk el, mélyen leszállított árak mellett és pedig: **Férfi és női szöveket, zefireket** ingek részére, **parchetet, ágyszerű készleteket, kávés készleteket, szőnyeget** minden nagyságban és más cikkeket.

Üzletünk jövőben a Kr. Aleksandra 10. szám alatt (volt Vojvodina Bank) fog fennállani.

Nyilt-tér*)

Nyilatkozat.

Nekem alulírottak, Sándor nevű fiam a katonaság kötelékéből megszökött. Kijelentem, hogy őt mint gyermekemet továbbra nem ismerem — és érte semminemű felelősséget nem vállalok.

Bač Gradiste, 1925. szeptember 20.

1788-1-3

Bencz János.

Felhívás.

Felkérem mindazokat a tisztelt vendégeimet, akiknek Friskics János volt fizetőpincérem többet számított fel, mint amennyit a számlájuk tényleg kített, hogy ezen körülményt velem mielőbb közölni sziveskedjenek.

Együttal értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Friskics János novisadi pincér nálam alkalmazásban már nincsen.

Tisztelettel

Antunovics András

a Fürdő-vendéglő üzletvezetője

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRÓ HIRDETÉSEK

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és izlésesen készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Željeznička ul. 30. szám. Telefon 488.

Legújabb **NŐI DIVAT-KALAPOK** készítése! A legújabb divatminták után átalakítás, formázás, díszítés. Spadri fejek, kész baba kalapok. Csekély üzemműködés folytán olcsóbb, mint bárhol, sok évi külföldi gyakorlat alapján. **FISCHER RICHARD**-né, Futoski put 77. (Lövölde.) 1682-1-4

EGY BUTOROZOTT SZOBA, esetleg konyhasználattal kiadó. Cim: Major, Primorska (Vásár) ulica 4. 1735-1-3

VILLA, amely 6 szobából, konyhából, mosókonyhából, cseledszobából, éléskamrából, angol klozet, fürdőszobából, házmesteri lakásból, nagy pincéből és a többi szükséges mellékhelyiségekből áll, vízvezetékekkel és mély kuttal ellátva, villanyos megálló (mellett jutányosan eladó. Megtekinthető naponta d. u. 3-5-ig a háztulajdonosnál, Futoski put 91. 1-3

IRODISTAKISASSZONY ki pénztárkezelésben és gépirásban is jártas, állást keres. Cim a kiadóban. 1777-1-2

Idősebb **urino HÁZVEZETŐNŐI** állást keres helyben házaspárnál vagy egyedül álló nőhöz. Cim a kiadóban. 1775-1-2

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a „**FŐKÖNYVELŐ**” címre irjanak, Póstaftók szám **75**

818-0

Két munkásleányt

felvesszünk könnyű gyári munkára.

Krámer Testvérek

Novi Sad, Mali Limán.

1-2

I. Novisadi Dobozgyár

D. BARTH, Petra Zrinjskog 17.

EIŐÁLLIT: Mindenféle dobozt legjobb kivitelben, legolcsóbb árakon. Mindenféle mérték utáni megbízásokat pontosan szállít. Nagy raktár konfekciós postaskatulyákban, női kalapskatulyákban, bonbon és desszertdobozokban és cipőskatulyákban. Összecsukható redőny-skatulyák Lehmann-pomádé stb. részére. **Elsőrendű barna patentlemez és fehér falemez** gyári lerakata legolcsóbb napiárakon. Nagyság 70-100, minden erősség és szám állandóan raktáron. **Műfolt bőrkereskedők részére** 25 kg. vásárlásnál már gyári árban kapható. Kérjen árjegyzéket. Mindenfajta fűződrót minden számban raktáron. - **Versenyen kívüli árak!**

Társat keresek

lehetőleg gépészt vagy molnárt egy gőzmalomhoz. Malom teljesen új, 42 H. P. Vagyon kerestetik 80.000—100.000 dinárig. Bővebbet: „**Progres**” Apolló-udvar. 1785-1-2

Két szoba, előszoba,

éléskamra, pince és mellékhelyiségekből álló ház azonnal kiadó.

Ivan Krnčević

Kamenica ulica 52. (Marijaš-sal szemben.)

Slovačka ul. 6. számú házban

3 szobás lakás azonnal átadó, butorozva vagy üresen.

Önálló munkaerő, aki államunk összes ajánlkozók raktárnoki, utazói vagy hasonló állások betöltésére. Azonnal beléphet. Megkeresések „**FAUST**” hirdető irodába, Kr. Aleksandra ul. 12. küldendő.

Autók és autóalkatrészek!

Renault, világhírű márka az elismert legjobb motorok és rugók. Négy kerékkel, jugoszláv utak részére kiválóan alkalmas, 100 km-ként 5—6 liter benzinhasználattal. Lerakat és egyedárusítás Vojvodina és Szerémség részére:

Krausz Edénél, Novisad

1759-3x

Kiadó

2 szoba, konyha, éléskamrából álló lakás. Bővebb felvilágosítás nyerhető:

Darányi-telep II. ut 39. sz.

4 polgárit végzett fiatal leány

mint kezdőhivatalnoknő állást keres. Elmenne esetleg elárusítónőnek is.

Cim:

Schmolka hirdetőirodában 1793 Futoski put 2. Novisad. 1-1

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint. Festés minden színben. Új női és férfi kalapok.

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Fischer Vladimir és Társa

NOVISAD

Kralja Petra ulica 23. (az udvarban)

Telefon 364.

„**HAFASOLID**” harisnyák és keztük nagykereskedése és „**KETTENMARKE**” (F. Peter's Nachfolger, Wien) gallérgyár gyári lerakata.

Csak nagyban! — Gyári árak!